

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 4

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Tidlig ukrudtsbekæmpelse i vintersæd?
- Nedvisning inden såning af vårsæd

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Der er så småt begyndt at ske noget rundt omkring. Der bliver sprøjtet med mangan, kørt gylle, kørt den første reducerede mængde handelsgødning, og der er også sået det første vårbyg.

Det er altid interessant at lave sprøjtevinduer, men prøv også at lave "gødningsvinduer". Det er let at lægge en "dug" ud til at afdække et par m². Med marksprøjten lukkes en sektion blot et par meter. Husk at markere stedet. Der kan hentes meget god erfaring i disse små vinduer.

Tidlig ukrudtsbekæmpelse i vintersæd?

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Der er ved at være vækst i vintersæd og ukrudt. Enårigt rajgræs er i fuld gang - hvor den ikke er hæmmet af tidligere behandlinger - og der udsigt til fint sprøjtevejr i weekenden. Tjek evt. for din kommune via hjemmesiden Cossack-vejret.

Tidlig behandling er aktuel, hvor der er græsser i vækst, enten fordi marken er helt ubehandlet fra efteråret, eller fordi virkningen er vigende. Betydningen af tidlig behandling i forhold til effekt på rajgræs ses af nedenstående foto fra d. 31. juli 2023, hvor (udsået) rajgræs er behandlet hhv. første gang, der var Cossack-vejr (t.v. i billedet) og 21 dage senere (t.h.):

Foto 1 Logaritme-forsøg med timing af behandling af rajgræs i foråret. Foto: Chr. S. Christensen, Bayer.

Status mht. resistens i græsser

I SAGRGO-regi har vi konstateret ALS-resistens i enårigt rapgræs. Mod denne type virker kun DFF/Legacy (og glyphosat.)

Resistens i rajgræs har vi set mod: Atlantis, Hussar, Broadway og Focus U. Vi har dog i nogle prøver set hæderlig effekt af Atlantis og Broadway, og rigtig god effekt af Focus U./Agil, så billedet er broget. Man kan være heldig at få nogen effekt selv på resistente græsser, hvis de er helt små, med højst 1-2 blade. Tidlig behandling er derfor afgørende, især mod Italiensk rajgræs, der starter væksten tidligt.

På lidt større græsser skal man derimod ikke regne for meget med effekt af Atlantis og Broadway når en resistens-test viser nedsat effekt, da midlerne har samme resistens-mekanisme (B/ALS). Men er der ingen alternativer, kan det være forsøget værd.

Væselhale kan ikke bekæmpes, kun hæmmes i korn

Der er i nedenstående ikke medtaget løsninger målrettet væselhale, da veletablerede, ubehandlede bestande med dette ukrudt kun kan bekæmpes effektivt kemisk med glyphosat. I et landsforsøg i vinterhvede i 2021 virkede blandingen 165 g Broadway + 0,45 Atlantis + 0,5 PG 26 + 10 kg N i flydende gødning kun med 75 %, på trods af at der allerede var behandlet med Legacy + Boxer+ Mateno Duo i efteråret. En utilstrækkelig forårsblanding til omkring 500 kr/ha, der typisk er hård ved kornet, giver anledning til at overveje andre muligheder, f.eks. høst til helsæd/grønkorn.

Forholdsregler ved risiko for isåning, omsåning

Af de nævnte midler i tabel 1, har især Atlantis og i lidt mindre grad Cossack jordeffekt, som kan hæmme isået byg og især havre. Kør derfor udenom de mest tvivlsomme pletter med disse 2 midler, især hvis der skal isås havre. De øvrige midler har næsten kun blad-effekt og i såning forventes ikke problematisk af denne grund.

Tabel 1: Løsningsforslag til tidlig forårsbehandling mod græsser i hvede, rug og triticale.

Der behandles så snart, marken er farbar. Mangan kan medtages i blandingerne, men udelades ved udsigt til (let) nattefrost.

Hoved problem	Afgreder	Resistens-klasser	Løsningsforslag, dosis/ha	Pris-niveau Kr./ha	Bemærkninger
Enårigt rapgræs (vindaks)	Hvede, rug, triticales	B (2) + F1(12)	1: 0,07 -0,1 l DFF/Legacy + 0,3-0,5 l Cossack OD/ Atlantis OD + 0,15 l sprede-klæbemiddel	155-250	Løsning 1 foretrækkes. Men: DFF /Legacy må senest anvendes i stadie 28. (før strækning) og IKKE, hvis det er brugt i efteråret.
		B (2)	2: 0,5-0,8 l Cossack OD* /Atlantis OD* + 0,5 l olie**	220-340	Obs max. 0,6 l/ha Cossack OD, max. 0,45 l/ha Atlantis i rug. Minimiddelrestriktion for begge midler. Opfølgning med f.eks. Pixxaro må påregnes for begge løsninger
Rajgræs	Hvede, rug triticales	B (2)	3: (130)- 165 g Broadway* + 0,5 l PG 26	(195)-210	Før kornets strækning må max. bruges 130 g Broadway, hvilket sjældent er tilstrækkelig.
		B (2)	4: 0,7-0,9 l Cossack OD* + 0,5 l Olie	300-380	
		A (1)	5: 0,4 l Topic EC + 0,5 l Olie	335	Topic EC virker kun mod græsser. NB Resistens-mekanismen er forskellig fra de øvrige græsmidler

* Ved ALS-resistens: kun nogen effekt på helt små græsser, med 1-2 blade.
 **Ved iblanding af mangan eller andet bruges 0,15 l/ha sprede-klæbemiddel i stedet for olie

Foto 2 herunder, er taget 25. februar 2024 og viser et område hvor rugen er trykket af den megen nedbør og hvor der er en stor bestand af ital. rajgræs.

Vinterrugen blev sået d. 7. september og sprøjtet med 0,1 l DFF. Der er ikke tilstrækkelig konkurrence fra vinterrugen mod græsset som er blevet for stort. Bedste bud på en bekæmpelse er Topic EC med 0,4 l/ha.

Foto 2 Vinterrug med dårlig overvintring. (Foto: Per Skodborg Nielsen, SAGRO)

Tabel 2: Løsningsforslag til tidlig forårsbehandling mod græsser i vinterbyg.

Der behandles så snart, marken er farbar. Mangan kan medtages i blandingerne, men udelades ved udsigt til (let) nattefrost.

Hoved problem	Resistens-klasser	Løsningsforslag, dosis/ha	Pris-niveau Kr./ha	Bemærkninger
Vindaks, rajgræs*, enårigt rapgræs	B (2) + F1(12)	1: 0,025 l Hussar OD/ 0,05 l Hussar Plus OD + 0,05-0,07 DFF/Legacy + 0,15 l sprede-klæbemiddel	110-120	OBS: DFF /Legacy må senest anvendes i stadie 28. (før strækning) og IKKE, hvis det er brugt i efteråret. Opfølgning mod bredbladet ukrudt må påregnes.
Vindaks Agerrævehale , flyvehavre	A (1)	2: 0,8 l Primera Super + 0,15 sprede-klæbemiddel	(195)-210	Senest i st. 30 (begyndende strækning). Kun græseffekt.

*God effekt kun på små (og ikke-resistente) rajgræsser

Nedvisning inden såning af vårsæd

Af planterådgiver Niels Holmgaard

Det er primært, hvis vårsæden skal etableres pløjefrit, at nedvisning er nødvendigt, og er der nedvisnet i efteråret, skal man altid kikke efter nyfremspiring af små græsser, inden der jordbearbejdes. Ny fremspiring skal nedvisnes.

Hvis du pløjer, kan du med fordel nøjes med at nedvisne på forager, hjørner og kiler, hvor der ikke kan laves en tilstrækkelig nedpløjning. På den måde brydes den grønne bro af overvintrende græsser, der vil kunne sætte frø i løbet af denne sæson. Dette er meget vigtigt for at undgå opformering af græsukrudt.

Timing

Timing af nedvisningen er vigtig, for at få ordentlig effekt. Der skal være vækst i planterne, før de kan optage glyfosaten. De fleste græsser, korn og bredbladet ukrudts arter starter væksten når dagtemperaturen kommer over 6-7 °C, og det ikke fryser om natten.

Du skal være særlig opmærksom på, om væksten er i gang i væselhale og storke/hejrenæb, der først vågner af vinterens dvale, når temperaturen kommer over 8 °C. Væksten tjekkes ved at se om planterne har nye hvide rødder. OBS Målrettet behandling mod kvik skal afvente 3-4 blade på kvikken. Behandling nu vil kun nedvisne *bladene*.

Gode forhold til nedvisning er en dag med høj lysindstråling og temperaturer på mindst 6-7 °C, derved er optagelsen af glyphosat mest effektiv. Ligeledes højnes effekten af, at nedvisningen foretages i dagslys og stopper tidligt nok til, at der minimum er et par timers sollys efter behandlingen, inden mørket falder på.

Sprøjteteknik

For at få god effekt er det nødvendigt at vælge en sprøjteteknik, der giver en god dækning. Det kan enten være ved at anvende en lavdriftsdyse med relativ lav vandmængde eller en kompaktluftinjektionsdyse med en relativ stor vandmængde.

Glyphosat har bedst effekt ved lav vandmængde, men det er omvendt også nødvendigt at sikre en god dækning ved at bruge mere vand, når der af hensyn til at undgå afdrift, skal anvendes en dyse med større dråber.

Jo mere vand, der bruges, jo vigtigere er tilsætning af ammoniumsulfat først for at modvirke effekten af kalk eller okker i vandet. OBS syre-tilsætning har ikke denne effekt. Spred-klæbemiddel er desuden en god ide, især ved de laveste doser.

Dosis af glyphosat

Generelt vil jeg anbefale en dosis i intervallet 500-750 gr/ha glyphosat til nedvisning før såning, afhængig af størrelsen på ukrudtet, der skal aflives.

Nedvisning af væselhale og storke/hejrenæb kræver en højere dosering af glyphosat på mellem 1.080 og 1.440 g pr. ha med største dosis mod planter, som har overlevet i forudgående afgrøde, husk tilsætning af ammoniumsulfat, som øger effekten.

Det er vigtigt af pointere, at effekten af nedvisningen bestemmes mere af, om væksten er i gang og god sprøjteteknik, end den valgte dosis. Højere dosis hjælper ikke, hvis væksten ikke er i gang.